

SYSTEMATIZATION OF CONTINUOUS PEDAGOGICAL PRACTICE**Lazizbek Kh. Rustamov**

Professor

Tashkent State Pedagogical University named after Nizami

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: Continuous pedagogical practice, process, systematization, important professional qualities, skills, situations, events, conditions.

Received: 11.05.23**Accepted:** 13.05.23**Published:** 15.05.23

Abstract: The head of the course of pedagogical practice works in close cooperation with the methodologists of the departments and employees of providing organizations. The head of the course, the teacher of the department, together with the staff responsible for conducting teaching practice, students will be able to more effectively use the results of previous teaching practice, their skills, specialization and practice requirements in this area.

UZLUKSIZ PEDAGOGIK AMALIYOTNI TIZIMLASHTIRISH**Lazizbek X. Rustamov**

Professor

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Uzluksiz pedagogik amaliyot, jarayon, tizimlashtirish, muhim kasbiy malaka, ko'nikmalar, holatlar, hodisalar, shartlar.

Annotatsiya: Pedagogik amaliyot kurs rahbari kafedralar metodistlari va tayanch tashkilotlar xodimlari bilan yaqin hamkorlikda ishlaydi. Kurs rahbari kafedra o'qituvchisi, pedagogik amaliyotni olib borishga mas'ul xodimlar bilan birgalikda talabalar avvalgi pedagogik amaliyotlar natijalari, o'zlashtirishlari, ixtisoslari va holatiga qarab amaliyot talablari bilan ushbu yo'nalishda yanada puxta ishlar samaradorlik bilan foydalanish imkonini beradi.

СИСТЕМАТИЗАЦИЯ НЕПРЕРЫВНОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКИ

*Лазизбек Х. Рустамов**Профессор**Ташкентский государственный педагогический университет имени Низами**Ташкент, Узбекистан*

О СТАТЬЕ

Ключевые слова:	Непрерывная педагогическая практика, систематизация, профессиональные качества, ситуации, события, условия.	Аннотация:	Заведующий курсом педагогической практики работает в тесном взаимодействии с методистами кафедр и работниками обеспечивающих организаций. Руководитель курса, преподаватель кафедры совместно с персоналом, ответственным за проведение педагогической практики, студенты смогут более эффективно использовать результаты предыдущей педагогической практики, свое мастерство, специализацию и требования практики в данном направлении.
------------------------	---	-------------------	--

KIRISH

Uzluksiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirishning bir qator shartlari mavjud bo'lib, ularga quyidagilar kiradi:

- sharoitlar pedagogik amaliyot jarayonini tizimlashtirishga ta'sir ko'rsatuvchi muhim shart-sharoit hisoblanadi. N.I.Kondakov sharoitlar predmetlar, hodisalar mavjudligi va usiz mavjud bo'la olmaydigan muhit deb ta'kidlaydi; boshqalar bog'liq bo'lgan holat. Mantiqan zarur va yetarli sharoitlarni farq qilinadi. Zarur sharoitlar, bu harakat yuzaga kelishi bilan har doim mavjud bo'ladigan sharoitlar; yetarli sharoitlar bu albatta ushbu harakatni yuzaga keltiradigan sharoitlar. O'zi harakatlanuvchi sifatida inson shaxsining tashkil topishi jarayoni esa ichki va tashqi sharoitlar bilan belgilanadi.

- pedagogika sohasidagi tadqiqotlar rivojlanuvchi shaxs faoliyatini o'rganishga yo'naltirilgan. Pedagogik hodisalarni faqat tashqi tomonlarini tahlil qilish bilan chegaralanmaslik kerak, pedagogik holatlar, hodisalar va jarayonlarni o'rganish, ularning ichki mohiyatini ochish zarur.

- turli xil manbalar, me'yoriy materiallarni tahlil qilish va shaxsiy tajribalar hamda o'tkazilgan tadqiqotlar uzluksiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirish pedagogik shartlarini ajratib ko'rsatishimizga imkon berdi:

1. Uzluksiz pedagogik amaliyotni tashkil etish jarayonini puxta rejalashtirish;
2. Talabalar kasbiy faoliyatlarida shaxsga yo'nalgan yondashishni amalga oshirish;
3. Uzluksiz pedagogik amaliyot o'tkazilishi monitoringini amalga oshirish;
4. Amaliyot metodistlari kasbiy malakalarini oshirish;
5. Uzluksiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirish samaradorligini tahlil qilish.

ASOSIY QISM

Uzluksiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirish taklif etilgan pedagogik shartlarini batafsil ko'rib chiqamiz.

1. Uzluksiz pedagogik amaliyotni tashkil etish jarayonini puxta rejalashtirish.
2. Uzluksiz pedagogik amaliyot tuzilishi oliy ta'lim muassasasi butun o'quv jarayoni tuzilishidan alohida qaralishi mumkin emas.

Oliy pedagogik ta'lim tarixida pedagogik amaliyotni tashkil etishga ikki xil yondashish yuzaga kelgan.

Birinchisi yondashish – Oliy ta'lim muassasasida butun ta'lim olish davomida amaliyotni tashkil etishni ko'zda tutgan – uzluksiz pedagogik amaliyot. Pedagogik amaliyot nazariy bilim olish bilan birga olib borilgan, ularning bir qismi pedagogik amaliyot davriga ko'chirilgan.

Ikkinchi yondashish - avval umumnazariy tayyorgarlik zarurligini va praktikum, treninglar orqali amaliy tayyorgarlikni amalga oshirish va shundan keyingina – nazariyani amaliyotda qo'llash va ta'lim yakuniy bosqichida pedagogik amaliyotni tashkil etish bilan ifodalangan.

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti o'quv-metodik boshqarmasi tomonidan o'quv jarayonini tashkil etish va boshqarishning me'yoriy hujjatlari (2022-2023 o'quv yili) 60112200 - Jismoniy tarbiya va jismoniy madaniyat yo'nalishi talabalari uchun o'quv jarayoni jadvalida malakaviy amaliyotlar quyidagicha belgilangan;

2-kurslar uchun yil davomida (5+1);

3-kurslar uchun yil davomida (4+2)

4-kurslar uchun yil davomida (4+2).

Talabalarining kasbiy tayyorgarliklari darajasini tahlil qilib, amaliyot hajmi talabalar pedagogik faoliyatlarida mustahkam kasbiy malaka va ko'nikmalar olishlariga yetarli emas degan xulosaga keldik.

1. UPAni tashkilashtirish jarayonining rejasi

Har bir turdagi amaliyotni bevosita tashkil etish uchta o'zaro bog'liq bo'lgan bosqichlardan tashkil topadi:

I bosqich – tayyorgarlik, u ikki yo'nalishni o'z ichiga oladi:

- talabalarni qabul qilishga tayanch tayyorgarlikni tashkil etish;
- talabalarni bo'lajak ishlarga tayyorlash.

II bosqich – asosiy va eng muhim bosqich, o'quv-tarbiyaviy, sinfdan tashqari, ilmiy-tadqiqotchilik va boshqa turdagi ishlarni tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilishni o'z ichiga oladi.

III bosqich – yakuniy, uning asosiy maqsadi – amaliyot yakunlarini ishlab chiqish.

Pedagogik amaliyot kurs rahbari kafedralar metodistlari va tayanch tashkilotlar xodimlari bilan yaqin hamkorlikda ishlaydi. Kurs rahbari kafedra o'qituvchisi, pedagogik amaliyotni olib borishga

mas'ul xodimlar bilan birgalikda talabalar avvalgi pedagogik amaliyotlar natijalari, o'zlashtirishlari, ixtisoslari va holatiga qarab amaliyot bazalariga taqsimlaydilar. Ikkinchi kurs talabalari bilan ushbu yo'nalishda yanada puxta ishlar olib boriladi.

Tadqiqotlarimiz tayanch tashkilotlar ma'muriyati bilan pedagogik amaliyotning maqsadlari, vazifalari, rejalashtirilgan pedagogik tajribalar mazmuni, idrok etish tomonlari, talabalar amaliyot davrida o'tkazishni rejalashtirgan sinfdan tashqari tadbirlar tashkiliy shakllari haqida hamda bazalar xodimlari va amaliyotchilarning vazifalari haqida albatta yo'riqnomalar o'tkazilgan joylarda pedagogik amaliyot birinchi kunlardanoq uyushqoqlik bilan samarali o'tishini ko'rsatadi.

XULOSA

Tadqiqotimizda olib borilgan tadqiqot ishlari amaliyotchilar guruhlarini bir ixtisosli o'nta (avvalgi 20 kishi o'rniga) talabadan tashkil etish maqsadga muvofiqligini ko'rsatdi. Talabalarni shunday taqsimlash yaxshi natijalar beradi: metodist rahbarlik qiladigan qisqartirilgan va bir turdagi guruh tarkibi unga har bir talabaga ko'proq e'tibor qaratishiga, amaliyotga aniq rahbarlik qilishiga imkon beradi, o'z guruhi a'zolari xususiyatlarini bilish yanada unumli rahbarlik qilishiga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-son "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha o'zaro tashkilotlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. – O'zbekiston Respublikasi qonun o'zbeklari to'plami, 2017 y, 6-son.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 27 iyuldagi "Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot so'alari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3151-son oamda 2018 yil 5 iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda oshirilayotgan keng qamrovli islo'atlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3775-son qarori.

3. Белик В.П. Исследование некоторых вопросов профессиональной подготовки студентов факультетов физического воспитания педагогических институтов.: Автореф. дис. ... канд. пед. наук.-М.: 1971.-22 с.

4. Двоеглазов А.Н. Формирование профессионально-педагогических умений у студентов института физической культуры в условиях практической деятельности. Автореф. дисс... канд. пед. наук.-Омск, 1989.-18с.

5. Rustamov L.X Uzluksiz pedagogic amaliyotni tizmlashtirish. Metodik qo'llanma Toshkent 2012 y.